

Utbud & efterfrågan på betong

Den 6 juli 2021 avslogs Cementas ansökan om att fortsätta bryta kalksten i Slite på Gotland och slog skräck i byggbranschen. Läget är fortsatt oklart och byggbranschen är eniga om att det kommer få enorma konsekvenser för hela byggbranschen och Sverige.

I detta examensarbete har det undersökts vilka strategier betongleverantörer och entreprenörer implementerar för att klara av en förändrad utbud och efterfrågan på betong. Eftersom betong utgör en stor del av husbyggnad, särskilt för produktion av flerbostadshus där mellan 80-90% av alla flerbostadshus i Sverige byggs med betongstomme. Därför kommer det vara en stor utmaning för byggbranschen ifall utbudet och efterfrågan av betong förändras.

Examensarbetet har studerat utbudet och efterfrågan på betong med cement som underliggande faktor till förändringen. Strategierna som man har kollat på för entreprenörer är om de kommer bygga med andra material och metoder samt om import skulle vara möjligt. För leverantörerna har man fokuserat på om de kommer erbjuda klimatförbättrad betong och om de kommer importera cement.

På kort sikt visa det sig att både entreprenörer och leverantörer kommer att ha det tufft. Aktörerna var eniga om att en förändring av utbud och efterfrågan samt att implementera nya strategier kommer leda till fördröjda och försenade projekt. Att börja transportera cement från längre sträckor kommer även påverka deras miljömål negativt däremot såg de att miljömålen skulle bli positivt påverkade både ifall branschen börja använda sig av klimatförbättrad betong mer vid en brist och om entreprenörer börja

bygga mer med trä. Det råder en viss oenighet bland aktörerna kring hur det kommer påverka relationerna mellan varandra och om relationerna kommer att förändras. Men förhoppningen är att det ska lösas gemensamt eftersom det har en så pass stor påverkan på båda aktörerna samt att det ligger i deras intressen att lösa detta.

På längre sikt ser konsekvenserna av deras strategier lite ljusare ut. Entreprenörerna menar att deras strategier om att bygga med andra metoder och material kommer att ha en större prägel i deras framtida projekt och därav kommer att på sikt kunna klara av en betongbrist. Leverantörerna menar att deras strategier kan på sikt leda till att infrastrukturen i Sverige har byggts om för att kunna ta emot de volym cement som krävs för att tillgodose Sverige genom import samt att kostnaderna och utsläppen vid import kan avta på längre sikt genom effektiva lösningar och samarbeten med tillverkare utomlands.

Det intressanta med klimatförbättrad betong är hur trots att betong är i namnet kan båda aktörerna gynnas vid en betongbrist om tillräckligt med resurser och forskning läggs på materialet för att skapa goda tekniker som gör materialet mer oberoende av cement. På detta vis kan aktörerna leverera och få tag på betong med mycket mindre mängd cement som samtidigt är mer klimatvänligt än standardbetong.

Med strategierna kartlagda kan entreprenörer och leverantörer vara välförberedda för hur bristen på betong kommer att påverka dem vid implementering av nya strategier.